

Zupan nastopil proti jeklarni - Spopad katolikov z naziji

Chicaški župan Kelly izdal ukaz, da morajo stavkokazi zapustiti tovarno Republic družbe, v kateri so bili na stanovanju in hrani. — Družba utegne iskati opore pri sodišču. — V tovarni v Ohio se stavkokazom ne smejo pošiljati v tovarno zavoji z živili po pošti.

Chicago, Ill. — Situacija v jeklarski stavki je koncem tedna zavzela novo obliko, ko se je mestni župan Kelly nepričakovano postavil odločno na stran stavkarjev; odredil je namreč, da mora Republic jeklarska družba poslati ven iz svoje tovarne v So. Chicagi stavkokaze, katerim daje v svojih prostorih hrano in stanovanje.

Kaj bo družba ukrenila glede tega županovega ukaza, se v ponedeljek zjutraj še ni vedelo. Ukaz je bil izdan v soboto in je dal družbi dva dni časa, da ga izvede; ob 1. uri popoldne v ponedeljek je bil zadnji čas, ko bi morali stavkokazi zapustiti poslopja. Dočim se je od nekaterih strani izražalo mnenje, da bo skušala družba potom sodišča nastopiti proti županovemu ukazu, so pa drugi zopet trdili, da se bo pokorila povelju in izpustila uslužbence.

Župan je utemeljil svojo odredbo s tem, da zdravstvene razmere ne dopuščajo, da bi delavstvo stanovalo v tovarni. Kakor je bilo že poročano, je Republic družba edina od treh jeklarskih družb, katera kljub stavki, proglašeni od CIO jeklarske unije, skuša vzdržati obrat v svojih tovarnah. V ta namen je pred izbruhom stavke preskrbel tistim delavcem, ki so izrazili voljo za stavkokaštvost, postelje v svojih tovarnah in enako tudi hrano, da so na ta način ti delavci stalno stanovali v tovarni že nad teden dni, odkar traja stavka. Enake metode se je poslužila tudi v drugih tovarnah, v Ohio in drugod.

Obrat v southchicaški tovarni je seveda znatno okrnjen kljub temu, da so stavkokazi ostali na delu. Teh "zvestih" delavcev je samo nekaj nad tisoč, toda glavni namen družbe pri tem je, da pokaže, da je stavka neuspešna, četudi ima s tem brčkone več izgube kakor dobička.

Eden stavkokaških voditeljev se je izrazil, da bo lahkoto ukiniti celoten obrat v Republic tovarni, kakor hitro jo bodo morali stavkokazi zapustiti, češ, da bodo okrog poslopja postavljene tako močne vrste piketov, da ne bo nikomur mogoče, dobiti skozi nje dostop do poslopja. Na vprašanje, ali bo župan odredil policijsko varstvo za stavkokaze, ki bodo hoteli iti na delo, se je ta izognil točnejšemu odgovoru in se je samo izrazil, da se bo vzdržal red in mir.

Stavkarjem iste družbe v tovarni v Youngstown, O., pa je pretekli teden prišel na pomoč vladni poštni department. Tudi v tamkajšnji tovarni ima družba stavkokaze na stanovanju in hrani. Pošta pa je odredila, da se v tovarno ne smejo dostavljati zavoji z živili, marveč samo pisma. Družba je proti temu seveda dvignila krik in izrazila zahtevo, da se izvede preiskava od strani kongresa.

POSLEDICE NAPADA

Półovica prebivalstva mesta Almeria prenočuje na prostem.

Almeria, Španija. — Kakor je bilo že poročano, je bilo to mesto pred nekaj dnevi predmet bombardiranja, ki so ga s topovi izvršile nemške ladje z morja. Dasi je od tega dogodka preteklo že več dni, se pa prebivalstvo še vedno ni opomoglo od svojega strahu, ki ga je doživelo v grozni uri, kar je kanonada trajala. Boječ se, da ne pride ponovno do takega usodnega napada, se polovica mestnega prebivalstva, katerega je okrog 100.000, vsak večer ob solnčnem zahodu izseli iz mesta, prenoči na prostem, in zjutraj se dolge vrste zopet vračajo nazaj v svoje razrušene domove.

TOWNSENDOVCI SE RAZCEPLJAJO

Chicago, Ill. — V Townsendovi organizaciji, ki se kakor znano, bori za načrt starostne pokojnine po \$200 na mesec za vsako osebo staro 60 let, je prišlo zadnje dni do nevarnega spora, ki utegne postati usoden za enotnost organizacije. Ta spor je izzval dr. Townsend sam, in sicer s tem, ko se je pokazal odločno nasprotnega predsednikovega predlogu za reformo vrhovnega sodišča. Izrazil se je namreč, da je bolj važno, da se predsednikov predlog pobije, kakor pa, da se uveljavi njegov pokojninski načrt. Številni voditelji v organizaciji so v tem oziru Townsendu nasprotni in tako se je pojavila nevarnost za celo organizacijo.

NACIONALISTI ŽALUJEJO ZA VODJEM

Burgos, Španija. — General Franco, generalni vodja nacionalistov, je odredil pretekli petek splošno žalovanje zaradi smrti generala Mola, ki se je dan prej ubil v aeroplanski nesreči. Z njim vred so prišli ob življenje štirje drugi častniki nacionalistov in vseh pet trupel je v petek dopoldne ležalo v poslopju vojaškega glavnega stana. Mola je bil brez dvoma med najbolj sposobnimi vojskovodji nacionalistične armade. Točasnno je vodil veliko ofenzivo na severu proti Baskom.

WISCONSIN POVABIL EDVARDA

Madison, Wis. — Obe zakonodajni zbornici države Wisconsin ste pretekli petek sprejeli resolucijo, da se pošljejo čestitke bivšemu angleškemu kralju Edvardu in njegovi novoporočeni ženi Wallis ter se ju povabi, da naj prideta na počitnice v to slikovito državo. Edvardu se je v resoluciji izrazilo priznanje za njegovo "držno in neustrašeno zahtevo po osebnih pravicah in izpričevanje demokratičnih idealov."

SPOR SE PORAVNAVA

Nemčija in Italija se utegneta vrniti k sodelovanju.

London, Anglija. — Razburjenost, ki je nastala v Evropi zadnje dni zaradi dogodkov v Španiji, se je znatno polegla in angleška vlada izraža upanje, da bo v kratkem prišlo zopet do takega stanja, kakor je bilo pred incidentom, ko je nemško bombardiranje Almerio. Obe fašistični državi, Nemčija in Italija, ste namreč v nedeljo napol pristali na to, da se vrnete v mednarodni nevtiralnostni odbor, kateri je sestavljen iz zastopnikov 27 evropskih držav. Vendar pa ju je težko pregovoriti, da bi morebitne incidente predložili mednarodnemu odboru; zlasti Italija vztraja na tem, da bo takoj streljala na vsako najmanjšo izzivanje.

ŠE ENA ŽRTEV LAHKOVERNOSTI

Chicago, Ill. — 40 letna Miss Hattie Senger, 837 No. Karlov ave., je postala ena najnovejših lahkovernih žrtev "slogarie". Bogatejša je sicer za eno izkušnjo, toda za to šolo je morala drago plačati, namreč \$1000. Denar je zaupala neki ženski, ki ji je prerokovala iz kart, a ugotovila je pozneje, da so se bankovci izpremenili v navadni papir.

NAZIJI OBGLAVILI AMERIKANCA

Berlin, Nemčija. — Smrtna obsodba na način, kakoršen je v navadi v nazijski Nemčiji, namreč z obglavljenjem, se je v petek zjutraj izvršila nad 21 letnim H. Hirschem, ki je bil judovskega plemena in ameriški državljani. Ameriške oblasti so napele vse sile, da rešijo mladega obsojenca in dosežejo zanj pomilostitev, toda brezuspešno. Hirsch je bil obsojen na podlagi zakona glede eksplozivnih snovi, češ, da je pripravil pot za vzelidaj. Skoraj ob istem času in zaradi iste krivde je bil obglavljen še neki drugi mlad fant, namreč 20 letni Oscar Denner.

KATASTROFA Z BUSOM

Sacramento, Cal. — Devet oseb je izgubilo na strahovit način življenje zadnji petek v severni Kaliforniji. Zgoreli so namreč v nekem potniškem busu, ki se je prevrnil in nato vnel.

KRIŽEM SVETA

Pariz, Francija. — Poslanska zbornica je v petek odobrila zakonski predlog, ki ga je stavila vlada, po katerem bi se prepovedala vsaka napitna, češ, da je nasprotno človeškemu dostojanstvu. Predlog je bil poslan zdaj v senatsko zbornico.

Madrid, Španija. — Nacionalisti so zadnji petek dopoldne podvzeli ponovno srdito kanonado nad tukajšnjim mestom, pri čemer je bilo ubitih najmanj 20 oseb. Glavna tarča obstreljevanja je bil neki velik hotel v mestu.

Moskva, Rusija. — Vodstvo komunistične internacionale je zadnji teden izdalo povabilo drugi internacionali, namreč socialistom, naj se točasno pozabijo medsebojni spori in se podvzame združena kampanja proti Nemčiji in Italiji zaradi njunih nastopov v Španiji.

PRESEDNIK KRITIZIRAL VRHOVNO SODIŠČE

Washington, D. C. — V svoji konferenci s časniki je predsednik Roosevelt pretekli petek izrazil svojo nevoljo nad vrhovnim sodiščem Zed. držav, češ, da je brezbržno odšlo čez poletje na počitnice ter pustilo nerešene število važnih odločitev, vsled česar je oviran delovni program vlade. Poletne počitnice vrhovnega sodišča so sicer nekaj navadnega in predsednik je tudi priznal, da niso sodniki z njimi izvršili nikakega protizakonitega čina, vendar je izrazil, da bi se moglo pričakovati, da bi napravili sodniki v tem oziru izjemo ter ostali v Washingtonu, dokler ne rešijo vseh nujnih slučajev. Istočasno je predsednik tudi odločno povdaril, da njegov predlog za reformo vrh. sodišča nikakor ne bo "zaspal" v kongresu, marveč se bo rešil tekom tega zasedanja.

NAZIJSKA IZZIVANJA

Skupine Hitlerjevske mladine izzvale v nedeljo katoliško mladino k dejanskim spopadom. — Pretirana obdolževanja.

Berlin, Nemčija. — Napeti odnosi, ki vladajo zadnje čase se med naziji in katoliško cerkvijo, so se zadnje nedelje izoblikovali v dejanski spopad med pristaši obeh skupin. Do tega spopada je prišlo v bavorskem mestu Münchenu in njega posledica je, da so nazijske oblasti dale zapreti deset duhovnikov, dasi je bil napad izzvan od nazijskih skupin.

To nedeljo je katoliška cerkev v Nemčiji obhajala splošni "mladinski dan." V Münchenu so pa voditelji Hitlerjeve mladinske organizacije zbrali svoje pristaše ter z njimi pričeli vzprizarjati hrupne obhode in demonstracije okrog katoliških cerkva. V odgovor na to izzivanje je tudi katoliška mladina organizirala sprevede po ulicah. Besedni spopadi med obema skupinama so se kaj kmalu prelevili v dejanske, vendar pa brez usodnejših rezultatov.

Isti dan se je s priznic v katoliških cerkvah dal odgovor ponovnemu obdolževanju nemoralnosti med duhovščino, ki ga je nedavno izrekel propagandni minister Goebbels. Duhovniki so se izrazili, da je v resnici prišlo do par žalostnih slučajev med duhovščino, vendar pa je teh tako malo, da niti v poštev ne pridejo. Toda za te maloštevilne slučaje so naziji zgrabili in skušajo na njih podlagi dokazovati, da celokupna nemška duhovščina gazi v blatu nemoralnosti in da je vsa katoliška cerkev korumpirana. In vendar je samo proti 58 duhovnikom med 25.635, kolikor jih je skupno v Nemčiji, vložena ta obtožba.

Lieta "Am. Slovenec" je lastnina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliške Slovence, podpira "Am. Slovenec" pod katoliško slovensko v Ameriki.

Lieta "Am. Slovenec" je lastnina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliške Slovence, podpira "Am. Slovenec" pod katoliško slovensko v Ameriki.

Iz Jugoslavije

Huda nesreča uglednega gospodarja na Notranjskem, katerega je zmečkal težak hlood, ko je pomagal sinu nakladati voz. — V okolici Ljutomerja je že klestila toča in napravila precej škodo. — Druge vesti.

Pod hloodom je izdihnil

Preserje, 14. maja. — Zadnji ponedeljek se je po Preserju in daleč na okrog po okolici razširila žalostna vest, da g. Andreja Peterlina, po domače Erjavčka v Kamniku pri Preserjah ni več med živimi. Kljub svoji lepi starosti 75 let je bil Andrej Petelin še izredno krepak in je rad prišel za vsako težko delo. Pri takem napornem opravilu ga je po nesreči doletela smrt. Pomagal je sinu nakladati in razkladati hlood. Pri tem pa mu je padel težji hlood na prsi in na trebuh in ga pritisnil tako hudo, da je nesrečni gospodar brez glasu izdihnil.

Blagi pokojnik je bil tudi javno delaven mož. Daljšo dobo je bil župan in odbornik preserske občine, katere blagor mu je bil vedno pri sreju. Užival je splošen ugled kot skrben gospodar na svoji lepi domačiji in znan v svoji gostilniški obrti. Mnogoštevilni družini je bil najvzornejši oče in reditelj. Deležen je seveda bil polnega zaupanja pri raznih gospodarskih organizacijah v vrhnjskem okraju ter je tudi še v pozni starosti zavzemal vedno svoje mesto v nadzorstvu vrhnjske posojilnice.

Slab začetek maja

Ljutomer, 9. maja. — Toča je rožljala v sredjo 5. t. m. okoli pol 22. ure po Presiki, Nunki in Binčetuovi grabi, ter napravila v vinogradih in sadovnjakih precej škodo, ki se bo šele pokazala. Na nekaterih trsih je pobila vse poganke, s cvetočim jablan pa je stepla vse cvetno listje, tako da je bilo pod njimi vse belo. Ponekod je ležala toča še drugi dan popoldne.

Zagoneten požig

Pred celjskim malim senatom se je nedavno zogovarjal 48 letni poljedelec Franc Zelič iz Kranjčice pri St. Juriju ob južni železnici, ki je bil obtožen, da je že aprila meseca zažgal kletno stavbo svoje žene Marije Zeličeve v Kranjčici, iz sovraštva in jeze, ker ga žena ni vzela v sopest. Zaradi pomanjkanja dokazov je bil oproščen.

Močan jabolčnik

Pri posestnici Amaliji Kolokovi v Lešanah, ki ima vino-toč, se je neke nedelje nabralo med drugimi tudi več prepirljivcev. Čeprav so pili le jabolčnik, je prišlo med njimi do prepira iz katerega se je izcimil pretep pri katerem je delavec Franc Rotman iz Lešan zabodel posestnika Petra Sommerja iz Lešan v hrbet, Ivan Žižek iz Ščavnice pa je z nožem udaril in poškodoval

Jožefa Črnka in deklo Jožefo Androvičovo iz Lešan. Najbolj nevarno je poškodovan Sommer.

Smrtna kosa

V Mariboru je umrl Bruno Zemljak, brivski vajenec. — V celjski bolnici je umrl Franc Škofca, ključavničarski vajenec iz Lokrova star 17 let. — V Novi vasi pri Celju je umrl Jožef Vedlin, upokojeni železničar. — V Ptujju je umrla Marija Kossar, soproga posestnika in gostilničarja.

Požig

Nenadno je neke noči začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Martina Vegana v Spodnjem Bregu pri Ptujju. Komaj nekaj trenutkov po izbruhu ognja je prišel iz gorečega poslopja neznan moški s cigareto v ustih, katerega so ljudje pograbili in ga izročili orožnikom. Priznal je, da je odvrgel gorečo vžigalico v slamo, ki je začela takoj goreti; priznal tudi, da bi bil lahko pogasil, a ni hotel iz maščevanja do gospodarja, ker mu prejšnji večer ni hotel dati prenočišča.

Nesreča

V Gornjem Logatcu je padla s hleva 28 letna posestnikova hči Ivana Gantarjeva in se hudo poškodovala po glavi in prsih, da so jo morali odpeljati v ljubljansko bolnico.

Obsojena

Pred malim celjskim senatom je bila obsojena na štiri mesece strogega zapora in dveletno izgubo častnih pravic Ana Blasina iz Prekošje pri Žetalah, ki je v dogovorenem sporazumu in naklepu že lansko leto meseca decembra zažgala vinsko shrambo. Z možem sta potrebovala denar, pa sta upala da jima bo zavarovalnica plačala.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec"!

DENAR V STARI KRAJ!

vošljamo po dnevnem kurzu. Včera so bile naše cene:

V Jugoslavijo:		V Italijo:	
Za:	Din:	Za:	Lir:
\$ 2.55	100	\$ 6.50	100
\$ 5.00	200	\$ 12.25	200
\$ 7.20	300	\$ 30.00	500
\$ 11.65	500	\$ 57.00	1000
\$ 23.00	1000	\$ 112.50	2000
\$ 45.00	2000	\$ 167.50	3000

Pri večjih svotah poseben popust. Za izplačila v dolarjih: a \$5. pošljite \$57.5. — Za \$10. pošljite \$108.5. — Za \$25. pošljite \$260.0.

Vsa pisma pošljite na:
JOHN JERICH
1849 W. Cernaak Rd., Chicago, Ill.

DEMOKRATIČEN KRALJ

Danski kralj Christian X. je nedavno obhajal 25 letnico svojega kraljevanja. Ob tej priliki so se sicer vršile primerne slovesnosti, ki pa so bile tako preproste, da so imele naravnost beraško zunanost v primeri s srednjeveško pretirano sijajnostjo, s katero se je odelo kronanje angleškega kralja Jurija. Gornja slika je bila vzeta v katedrali v Kopenhagenu. V prvi vrsti sede: Norveški kralj Haakon, kraljica Aleksandrina, kralj Christian in švedski kralj Gustaf.

“ČRNA ŽENA”

ZGODOVINSKA
POVEST
Priredil Javoran

Po zadnjih večjih spopadih s Turki je ostalo nekaj avstrijskih čet — kakor smo že videli — v obmejnih krajih, ne sicer ravno zaradi tega, kakor da bi mogle same uspešno odganjati Turke od meje, marveč glavna naloga jim je bila, da so prežale in naznanile, če se je jel sovražnik bližati meji. Med temi obmejnimi četami in tudi v oddelku, ki je ravnokar prišel v Bjelino, je bilo precej Kranjcev, na čelu jim Andrej Krajski.

Možek je prišel že v temi v mesto, a njegove bistre oči so kmalu izsledile nekaj kranjskih rojakov, s katerimi se je nekaj časa pogovarjal; potem so ga na njegovo prošnjo peljali k Andreju.

Dolgo se je mudil možek pri Andreju Krajskem. Med njima se je razvil živahen pogovor. Možek mu je povedal, zakaj je pravzaprav prišel, mu razložil neznočni položaj kmetov-trpinov pod Hartmanovim bičem, povedal, da med kmeti vre in se snuje punt in ga prosil, naj pride on, naj prežene kruteža in naj sam vzame v posest graščino, katero mu je Hartman po krivici vzel. Andreju so se kmetje smilili, z druge strani ga je pa gnala tudi želja po maščevanju; zato je z veseljem ugodil prošnji. Natanko sta določila načrt in približno že tudi rok za izvršitev. Veselje je sijalo z obraza možku, ko je zrl v oči dobremu gospodu, svojemu bodočemu gospodarju. Mimogrede mu je še priporočil Bregarja, češ, da bo najbrž vstopil v njegovo četo, in se nato poslovil.

Drugo jutro je šel Bregar v Bjelino, da bi — če mogoče — našel Štefuljčka. Povpraševal je sem in tja in slednjič izvedel, da se je možek pogovarjal zaupljivo z nekaterimi Kranjci in Štajerci in da je bil potem dalj časa pri Andreju Krajskem; zjutraj pa da je navsezgodaj odšel proti Kranjskemu.

Sedaj je bilo pa Bregarju precej jasno, kakšne posle je imel opraviti možek na meji. Saj so vendar že pred letom, ko je bil Bregar še doma, vzpodbujali k upor zoper graščaka. Sedaj je torej postala stvar resna. Že prav do Bjeline je prišla vest, da se pomladi spoprime kmet in gospoda; in ko je sedaj videl, da je prav radi tega prišel možek tako daleč, je umeval, da hočejo blejski kmetje zbrati veliko moč in so zato prosili izurjene bojevnike pomoči.

VII.

Odkar je možek obiskal Bregarja, je ta pohajal s težko glavo okoli hiše in ni nikakor mogel priti do odločnega sklepa. Če bi bila v tem času prišla Nigana, bi ga bila še lahko odvrnila od nameravanega naklepa; zakaj vkljub vsemu drugemu je njegovo srce še vedno bilo za vihravo, nepokojno ciganko. Minila sta dva tedna. — Ker pa žene še v tretjem tednu ni bilo od nikoder, se je mož razjezil. Vzel je slovo od jokojoče Dombruše in ji marsikaj naročil za ženo, kadar se vrne; nato je odšel proti Bjelini, se trenutno ustavil pri nekaterih hišah in še isto popoldne je bil že zaprežen vojak pri obmejnih četah. — Na njegovo lastno prošnjo so ga uvrstili v četo v Kostajnici. Kostajnica je bilo pravo umazano gnezdo od Uni, več dni oddaljeno od Bjeline.

France se je kmalu privadil svoji novi službi. Podnevi je komaj našel časa za premišljevanje o svojem nesrečnem življenju. V dolgih nočnih urah pa, kadar je stal na straži, so se podile po njegovi glavi težke in žalostne misli kakor mrzla megla in večkrat ga je obšla taka otožnost in domotožje, da je mislil, da bo umrl od samih bolesti in hrepenanja. Tako so minili trije meseci in pratika je že kazala konec februarja 1478. O Nigani Bregar ni nič slišal.

Mrzla noč je legla na zemljo. Po nebu so se podili gosti oblaki in le zdaj pa zdaj jih je boječe prodril kak moten žarek meseca, ki se je skrival za njimi. Skrivnostno mirno je šumljala Una in hitela svojo pot. France je stal na straži pred mestom. Globoko zamišljen je stopal umerjenih korakov semintja, oči uprte v tla. — Kar naenkrat je zaslišal ne posebno od daleč precej močno, pa žalostno godbo. Krčevito se je stresel po vsem životu in se sesedel. Spoznal je, da je bila ciganska godba.

Ni se ganil z mesta. Gosli so se zopet oglasile in zdaj je zaslišal cel zbor, ki je zapel znano cigansko pesem:

“Po svetu jaz okrog blodim ubog cigansk otrok” itd.

Glasovi so prihajali vedno bližje in bližje, zdaj so obmolknil — mož je pa ves trepetal od samega razburjenja. In zopet se je v noč oglasila pesem, a zdaj so prihajali glasovi ravno od nasprotne strani. Godci so torej že odšli mimo in se bližali mestu. V naslednjem trenutku je začul France klic sosednje straže: “Stoj! kdo tu!” V odgovor mu je sledil jasen krik ženskega glasu. Le še nekaj mrmrajočih glasov je prišlo Francetu na uho in zopet je zavladala nočna tišina. Čez nekaj minut je prišla iz mesta patrola in zopet je bilo čuti nekaj glasnih besed. Francetu ni bilo treba dolgo čakati, obhodna straža — poveljnik z osmimi možmi — se je že bližala njemu. Na poveljnikovo vprašanje je France povedal, kar je slišal. Videl ni nič. — Potem je izvedel, da so našli moža, ki je imel sosednjo stražo, omamljenega ležati na tleh. Ko so ga prebudili, je izpovedal, da se mu je nenadoma približalo več črnih postav in ko je zaklical, se mu je vrgla neka žena okoli vratu. Ko se je je hotel rešiti, mu je z druge strani priletel udarec na glavo in kaj se je potem zgodilo, ni vedel več. Francetu je bila stvar takoj jasna. Torej je zopet prišla, njegova nesrečna žena. In kakor jo je dobro poznal, je moral pričakovati, da ne bo prej mirovala, da ga bo zopet priklenila k sebi ali pa da bo povzročila kako nesrečo.

Poln skrbi je France pričakoval jutra. Drugi dan so natanko preiskali vso okolico, a ciganon niso našli nikjer. Popraševali so več milj na okoli, pa nihče jih ni videl ali slišal. In vendar so straže razločno čule cigansko godbo in petje. Ves dogodek je bil zapletena uganka, katere niso mogli rešiti. Zopet je minul teden, ne da bi se prigodilo kaj podobnega. V prvih nočeh so podvojili stražo; a ker so videli, da ni več potreba večje straže, so jo kmalu zopet zmanjšali.

(Dalje prihodnjič)

INOZEMCI MOREJO DOBIVATI STAROSTNE PODPORE V 15 DRŽAVAH

Inozemci, ki morejo dokazati dolgoletno bivanje v državi, bodo vpravičeni do starostnih pokojnin v državi New York, ako bo vzakonjen predlog v tem zmišlu. Ta predlog bi vključil med vpravičence do starostnih pokojnin vsakogar, ki je stanoval v državi New York vsaj 20 let pred prošnjo za pokojnino in je dobil prvi državljski papir.

Ta čas 15 držav dovoljuje pogojno izplačevanje starostnih pokojnin potrebnim postarnim ljudem, tudi če so inozemci. Države Minnesota in Montana zahtevata, da je prosilec ameriški državljan ali, če je inozemec, da je stanoval v dotični državi vsaj 25 let. V državi Rhode Island 20-letno bivanje in v državi Wyoming 15 letno bivanje vpravičuje inozemca do starostne pokojnine. Starostno-pokojninski zakoni držav Arkansas, Connecticut, Delaware, Georgia, Louisiana, Mississippi, Nebraska, New Mexico, South Dakota, Tennessee in Utah pa sploh ne napravljajo nikake razlike med državljan in inozemci in navadno le zahtevajo, da je prosilec živel v isti državi skozi najmanj pet let izmed zadnjih desetih.

Iz zgornjega je razvidno, da izmed 15 držav, ki dajejo starostne pokojnine tudi inozemcem, jih je le malo takih, ki imajo veliko število inozemcev. Poglavitni argument za razširjenost pravice do starostnih pokojnin tudi na inozemce je ta, da inozemci plačujejo davke — direktne ali indirektno — na isti način kakor državljan. V raz-

nih državah se denar za pokojnine pobira potom posebnih osebnih ali potom prodajnih pristojbin. Ni dvoma, da inozemci prispevajo k istim enako kakor državljanji.

Dočim so legislature nekaterih držav voljne razširiti ta privilegij tudi na inozemce, je na drugi strani značilno stališče nekaterih sodišč, ki obravnavajo naturalizacije — zlasti sodišča ob pacifični obali. V mestu Los Angeles so na pr. sodišča tekom zadnjih dveh let odbila naturalizacijske prošnje mnogih starih ljudi, ki so živeli v tej deželi dolgo vrsto let in ki so sedaj baje zaprosili za državljanstvo le za to, da dobio starostne pokojnine. V nekem tipičnem slučaju je neko sodišče v državi Washington odbilo prošnjo inozemca, ki je bil v tej deželi že od l. 1890, ne da bi bil kedaj poprej zaprosil za državljanstvo. Mnenje sodišča je bilo, da je državljanstvo jako resna zadeva in da ni vreden državljanstva oni, ki se zanj potruudi le za to, da dobi kako gmotno korist. FLIS.

Zastrupljenje

Že meseca marca si je 28 letni Alojzij Kranjc, hlapec pri posestniku Francu Rančigaju na Gomilskem odsekal palec leve roke. Ker ni dovolj pazil, je nastalo zastrupljenje. Bil je pripeljan v celjsko bolnico, pa mu niso mogli več pomagati.

Učite se angleščine
iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
“ENGLISH-SLOVENE READER”
kateremu je znižana cena \$2.00
in stanje samo: \$2.00
Naročila sprejema
Knjigarna Amerikanski Slovenec
Chicago, Illinois 1849 W. Cermak Road.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSLUJE ŽE 42 LET.

- Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.
- SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$3,500,000.00.
- SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.
- K. S. K. Jednota ima do 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.
- SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 184.
- Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42-letnega obstanka nad \$5,900,000.00.

GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: “VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!”
Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. J. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko za \$250.00; \$500.00; \$1000.00; 1500.00 in \$2000.00 posmrtnine.
V Mladinskem Oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu “A” ali “B”. Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred “A” in 30c za razred “B” in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu “A” se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu “B” se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Assessment primeren nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmodernejsše vrste zavarovanja.
Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.
Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih assessmentov. Jednota ima svoj lasten list “Glasilo K. S. K. Jednote”, ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.
Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potruudi se in pristopi takoj.
V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi morala biti društvo, spadajoče k K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osebe v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

Pisano polje

J. M. Trunk

Nekaj o — strahu.

Pravijo, da iz samega strahu svarimo pred nevarnostjo brezboštva, ki se širi potom časopisja med naš narod. Strah bi nas bil, da bi še to odpadlo, kar je, in bi nam potem zmanjkalo tal. Tako poudarja tudi Anton Jurca, 121, iz Detroita, Mich., in slika, kaka mora je tlačila naš narod v starem kraju, kako ga še tlačil in naravnost uničuje, in kako je narod bežal pred to moro grozne duševne teme sem v Ameriko. Do 90 odstotkov tega naroda se je more iznebil, človek bi pričakoval, da živijo zdaj brez teme in more v sijajnih razmerah. Ali res živijo tako sijajno tisti duševno osvobojeni? Ali ni dosti vesti dan na dan, da je prav malo gospodarskega sijaja? Toraj ne more biti kriva nobena duševna tema, in sijaja ni prišla svobodna, brezbožna luč.

Strah je baje nas. Kako to? Če je to, kar mi zastopamo, vera, le tema, laž, ropotija, potem se mi pač nikoli ne bo mo vzdržali, ker laž ima kratke noge, kakor veli pregovor. Kdor se je iznebil verske “laži,” se je iznebil za vedno, se nikoli ne bo vrnil, in ateistična “resnica” bo prodirala dalje in dalje v vse narodne mase. Naš strah bi bil nekoliko opravičen le, da izginja “laž,” verska laž, s kakršno bi mi operirali. Ampak, čemu strah, ko s kako versko lažjo itak ne moremo nikamor? Čemu bi mi delali iz samega in golega strahu? Ali nas smatrate res za tako zarukane, da bi zavestno operirali z lažjo, in bi nas bilo strah, da bi s to lažjo ne utegnili uspeti??

Ampak pri vas in v vaših vrstah. Čemu ste tako grozno nervozni in upijete na vseh straneh, koncih in krajih o — našem strahu? Ali ni moroda vas strah? Tega ne boste priznali, to vem. Prav ničesar se vi ne bojite, pravite in trdite. Hm? Ali res, da se ne bojite? Stvar o strahu je vrljo enostavna. Ako je vaša brezverska “resnica” taka — resnica, da ni resnica, potem je pač — laž, in resnica je le to, kar poudarja naša vera, in enako ima pri vas — laž, kakor povsod, kratke noge,

in prav vam utegne marsikdo zmanjkati, ko se prepriča o vaši laži. O laži ateizma in materializma, in le vi utegnete izgubiti, mi pa pridobiti. Če že govorite o strahu, je vse odvisno od tega, kdo ima resnico, vi ali mi. Mi opozarjamo le na — nevarnost brezboštva, vi trdite, da je nas strah, ampak strah je lahko na obeh straneh, pri nas, ako operiramo le z lažjo, in na vaši strani, ako je vaša — resnica, le “resnica,” podomače laž, in ateizem je laž, ako je vera resnica.

Čemu ropotate toliko o našem — strahu, ko ste vi najmanj v prav enakem strahu? Kje je laž in kje je resnica, na tem sloni vse, strah je peprlep.

Problemi.

Vsaka država ima svoje probleme, največ takih problemov pa imajo mlade države, ki še nimajo dosti izkušenj in zabredejo v marsikako napako. Rešitev problemov pa ni lahka. V Jugoslaviji je reševalcev, da nič kaj, ako ti niso ravno privrženci stranke, ki je pri vladi. To je bilo že od nekdanj tako. Problemi.

Plače uradnikov. Vse prenizke. Gotovo. Ampak kdaj bi utegnile biti take, da bi bilo vse zadovoljno? Beljaku je bilo okoli 600 železniških uradnikov. Razen par Slovenec so bili vsi zagriženi nemški — patriotje. Kakšni patriotje? Kakor jastrebi so prežali, da bi kje zasledili kak nepatriotičen čin pri — drugih. Kako pa sami? Za Trbižem je stal Lah. Dan na dan so željno pričakovali ti patriotje, da bi Lah prodril, ker bi bili potem evakuirani in bi bili dobili kot taki višje plače! Patriotizem, pa tak.

Brez služb. Menda je samole v Sloveniji okoli 600 učiteljev brez mest. Vidim klic: Ne v državne službe! Ampak vse sili le v šole, vse so natrpane do skrajnosti in vse sili le v državne službe. prostih poklicev nihče ne mara. Kako naj država nastavi vse in vse dobro plača? Ljudresnica, da ni resnica, potem je pač — laž, in resnica je le to, kar poudarja naša vera, in enako ima pri vas — laž, kakor povsod, kratke noge,

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

SPRETNA KUHARICA

nova velika kuharska knjiga. — Navodilo, kako se kuhajo dobra in okusna jedila.

Vsebuje 248 strani in je lepa v platno vezana knjiga.

STANE S POŠTNO VRED

\$1.50

Naročite jo od

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Rd., Chicago, Ill.

LEPA JE

“GORENJSKA”

LEPŠEGA KRAJA NI...

Knjiga “GORENJSKA” vsebuje nad 310 strani. Ilustrirana z številnimi slikami gorenjskih mest, trgov in vasi, ter številnih znamenitih planinskih in drugih krajev, ki krase lepo Gorenjsko. Naročite si jo radi sebe, da vidite svoj domači kraj v slikah, pa tudi radi svoje mladine, da vidi vaš rojstni kraj. Knjiga stane s poštno..... **\$1.50**

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Tudi katoličanom ne bo škodovalo če se držimo gesla:

Svoji k svojim!

‘Tiskarna Amerikanski Slovenec’

ticka vse vrste tiskovine, lično in točno za organizacije, društva, in posameznike. Cene zmerne delo dobro. Vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam.

1849 W. Cermak Road

Tel. Canal 5544

Chicago, Illinois